

Nro. 17.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Indúlt Bétsből, Kedden Augustus 28-ik napján
1804-ik esztendőben.*

B é t s.

Statusminister Gróf Kobentzel ö Excellentiája, minden itt lévő idegen Ministerekhez jelentő irást küldött az Auszriai Örökös Császári méltóság felől. A' következő Császári Koronázás' solennitásai eránt, nagy Státusanáts tartatott e. h. 21 kén.

Ö Csász. és Apostoli Királyi Felsége, N₃ Hont Vármegyének első Vice Ispányát Tekint. T e s a i Foglar János Urat, mind ezen Vármegyében tett sok esztendőktől fogva való szolgálatjaira, mind pedig és nevezetesen a' múlt háború alatt gyűjtött érdemeire való tekintetből, minden taxafizetés nél-

kül Királyi Tanácsosná nevezni, kegyelmesen méltóztatott.

Magyar Ország.

Budáról, Aug. 23 kán. A' Pesti Logerben nagy innepi parádét tartott a' múlt hétfün (20 ikban) a' katonaság; a' következett Kedden ismét katonai nagy próba tétetett, a' melly egy végteben 5 órákat tartott; tegnap nyugvó nap vala; ma minnyájan széllyel olzlanak kvartélyhelyeik felé a' Regementek. — Albert K. Hertzeg 18-dikban, Lajos Fő Hertzeg 20 dikban, Károly Fő Hertzeg 21 ikben reggeli 3 órakor, Ferdinand és Maximilian Fő Hertzeg ugyan az nap delután, útaztanak el innét.

Posonból Aug. 24-kén. Cs. K. Feldmarschall Károly ö Fő Hertzegsége e. h. 21 kén este szerentsésen ide érkezvén, az itt lévő reguláris és polgári fegyveres seregek által katonai pompával fogadtatott. Más nap reggeli hatodfél órakor a' Fő Hertz. Ferdinand Regementjének itt lévő Batalionnyát, a' melly paradában az ö Fő H. geszállása előtt állott, megfzemlélni méltóztatott, s azzal útját a' Turasi Loger felé tovább folytatta. — Ezen Loger Aug. 23-kán kezdödvén Sept. 7 kén olzlik-el; fő kormányozója a' Morva országai Komendáns Cs. K. Fegyvertármester Gróf Latour. Császár és Császárné ö Fgek 24 dikben várattattak oda, és a' katonai próbatételek 25-dikben kezdödnék-el, és folynak 28 dikig; — Sept. 18ő napján nagy tsatázás esik, a' mellyben egy nagyobb erejű sereg egy más gyengébb ellenséges sereget meg futamtván, azt, Brünn városának köfaláig kergeti; — 3 ikban hasonló ütközet történik, a' melyben a' város felé fekvő seregek magokat ele-

intén vizsgálva vonnyák, hanem segítséget kapván, ismét elő nyomulnak, és az ellenséget meg verik. A' következő napokon is fognak még külömbkülömb próbatételek esni, a' mellyek után Károly és János ö K. Fő Hertzegségek 7-ikben, ö Cs. Kir. Felségek pedig 8 ikban, újokat Jósephstadt felé veszik, a' hol 10-ben nagy mínákkal való próbatételek lesznek.

A' Török szélekről Aug. 13 kán. A' Szerbiai dolgok még lármásabbak kezdenek lenni, inkább, hogy sem tseudesülnének. A' Travnik-i Bekier-Bascha, a' ki úgy mütatta eleint, hogy a' békesfégnék szép szerént való helyreállítása végett ment volna egy csoportoska Török sereggel oda, most a' Belgrádi alsó várban lakik, és semmi hajlandóságot nem mutat a' Szerbiakkal való egygyetértésre vagy a' néki való elégtételre. Ezt látván a' Szerbiaiak, ismét rajta vannak a' hadikészületeknek tételén, naponként újjabb segíő csoportok érkeznek Lógerjékbe; már leg kisebbé sem láttatnak kételkedni a' felől, hogy megsalattattak, a' Törökök által. Musz-Aga is érkezett a' Schabatzi Béggel egygyütt ellenek, 2000 Törökökből álló sereggel. Benn Belgrádban 6000 Törökök vannak, a' kik előről akarják a' Szerbiai sereget megtámadni akkor, midőn a' Bozniaiak hátulról rá ütnek. A' Konstantinápolyi úton is közelget egy Bascha Belgrád felé: hanem a' Szerbiai támadók a' Portának sok Fermannyaira (Hirdetéseire), a' mellyeknek rajok nézve mind ez ideig semmi jó következéseket nem láttak, rajok útván, feltették magokban, hogy ezen Baschát nem botsátják a' magok hadi linesjokon oly könnyen kerelztül, mint a' Travnik-i Bekier Baschát.

Azon vannak a' mint hallik hogy a' Montenegrinuszokkal akarják öfuszte tsatolni magokat, és ezekkel egy társaságban tesznek egy hathatós próbát a' Török seregek ellen. Nem kitsiny nyughatatlanságot okoz a' Szerviaiaknak egyebek között az, hogy azok a' 4 Dayk, a' kik nem rég Belgrádból kilzöktének, most új sereget gyűjtenek Bulgáriában. Ezek mind kedvetlen kinézések ugyan a' Szerviaikra nézve, hanem ök ezek mellett is bátran viselik magokat. Szerentséjek, hogy Bozniában is támadás kezdődvén, az ott lévő Török seregeknek nagy része ennek letsendesítésében foglalatoskodik, és nem fordítottóhatik a' Szerviaiak ellen.

Ugyantak a' Török szélekről Aug. 17-kén indult levelekben ezeket olvassuk: — „

„A' Schabatzi Bég' és a' Mufz Aga' vezérlése alatt valósággal megérkezett Szerviába egy Török sereg Bozniából: hanem, rosz újjságot írhat onnet az othon maradottaknak. A' Schabatzen őrizeten lévő Szerviai Komendáns Jakobluw, pontosan telyesítette a' fő vezértől eleibe adatott intézeteket, és a' jó alkalmatossággal élni el nem mulatta. A' Törököket a' Drinán által botsátotta; ezek, mint előre képzelték a' Szerviaiak mihelyest Szerviába bérkeztek, azonnal tüzzel vassal kezdetek pulztítani mindenütt, valaholtsak elmentállásra találtak. A' Schabatzi Komendáns az alatt két részre osztotta az alatta lévő Szerviai sereget, és éppen midön a' Törökök egy védelem nélkül való taluban prédáltak és égettek, rájuk rohant. Az egymás melzárása kegyetlen volt: hanem, tsakugyan a' Törökök vesztettek többet; fele részint vezérjekkel egyetemben megölettettek; sokak elfo-

gattatták: és csak kevesen mentették-meg futás által magokat. A' Szerviaik vesztése is rá megy mint mondják közel 400 emberre. Megértvén az ő fő Igazgatójok Czerny György a' történetet, azonnal Schabatzbaa termett."

A' Bozniai lárna is a' Törökök és Keresztény lakosok között támadott. Az egész tartomány lázzadásban van, és úgy látszik, hogy itt is a' Szerviaiak példáját követvén a' Keresztény lakosok, a' pogány járomnak lerázását vették munkába, a' mellynek meggátolásán a' Török seregek kézzel lábbal rajta vannak.

Bartfáról. — Ebben az elztendőben az ide-való ferdőn oly sok vendégek voltak, nem csak Magyar Országról, hanem még a' szomszéd tartományokból, is u. m. Morva Országból, Silésziából, Galliciából, Pruszziából, sőt Mulzka Országból is, hogy a' vendégek egy elsőben magoknak a' városban és a' közel lévő Langensuban is alig találhattanak szállást, míg az előbb jöttek el menetelekkel az azután jötteknek helyt nem adtak. Ezen szállás szűkvóltán a' városbéli Magistratus segélleni kívánván ujj épületeknek építésekre és más alkalmatosságoknak meg szerzésekre nézve is rendeléseket tett. Az oda való ferdőarendás Hocht Ur is nem mulat el semmit is a' mi tőle ki telhetik vendégeinek mentől jobb móddal való fogadására. Az ő általa most ujjonnan épített Jádzó szinen ezen a' nyáron szakadatlanúl német Komediák és Operák játszottattanak, még pedig híres Operisták által. Az itten mutató Urak között némelyek által Lengyel és Francia Játékok is játszottattak, és egy néhány muzikai Akadémiák tartattattak. Fel-váltották ezen mulatásá-

got pompás közönséges és magános Bálók, a' melyeket sok Magyar és Lengyel Uraságok díszítet-
tenek.

Nagy Britannia.

Londonból, Aug. 7-kén. A' Breffi hajóserenek egy része addig próbálgatta a' kivezést, hogy végezetre valósággal ki is evezett. E' fontos újtság Londonban. A' Loyd' kavéházában ilyen fravakból álló híradás által tétetett a' dolog tegnap közönségelle: — „

, Plymouthból, Aug. 4 kén. Eppen most érkezék meg Hawke neű kiseded hajónk azzal a' hírrel, hogy 9 Fr. hadi hajók u. m. 4 Linea hajók és 5 Fregatok, a' Breffi kikötőhelyből kiveztek légyen. Admirál Graves utánok eredett. A' Plymouthi kikötőhelyben álló hadi hajóink parantsolatot vettek hogy a' kivezéshez minnyáján kélzen társák megokat.

Plymouthból, Aug. 5-kén. Bizonyosabb tudósításokból tudjuk, hogy a' Breffből kivezett Fr. hajóserenem nem 4. hanem 9 Linea hajókból és 3 Fregatokból áll. Admirál Graves három óra múlva tudta meg az ellenség' kivezését, és azonnal utánna indúlt, három 84 és három 74 ágyus Linea hajókkal, 's két Fregátokkal. — Aug. 1-ső napján éjjel az igen nagy köd' legedelmivel loptak magát Genthau ne a' kikötőhelyből. A' Fox neű Cutter' Hadsegya Nicholson vette legelőbb észre, és azonnal jelt lövetett. Az ellenségnek utánna indúlt hajóinkat is ez igazgatta szüntelen való jellövés által, külömben telyefféggel nem evezhettek volna veszedelem nélkül. Aug. 3 kán esett értesekre vezéreinknek, hogy a' Camaret i öböl-

ben állapotott légyen meg vasmatskákön az ellen-
séges hajósereg.

Itt következnek két tudósítások, a' mellyeket ezen dolog felől két Londoni újságok, t. i. a' Kurir, és a' Times, hirdettek-ki: — „

„A' Camereti öböl (így szoll az első), a' hól a' Ganthaume' hajóserege vasmatskákön áll, valami, 18 tengeri mértföld távolságra esik Délre a' hajóknak azon útjoktól, a' mellyen a' Bresti kikötőhelybe ki és béeveznek. Hogy Ganthaume a' helyett, hogy tovább evezett volna, a' Camereti öbölben ily hamar megállapodott, annak lehet tulajdonítani, hogy a' nagy köd nem soká egészen elenyészvén, az idő szépen feltisztult. Azt tartják némely embereink, hogy azon öböl, a' hol ő megállapodott, olyan, hogy lehetséges benne az ellenséges hajókra való ütés. Tegnap a' Telegraf által küldetett sebes parantsolat a' Portsmouthi kikötőhelybe, hogy az ott lévő hadi hajók haladék nélkül szedjék fel vitorlaikat, és evezzenek-ki: az elsőt meg is tselekedték, hanem az ellenkező szelek miatt ki nem evezhettek. — „Az ellenséges hajósereg' kivezését illető első hír, nem kevés félelmet okozott vala Londonban a' kereskedők között, a' kik éppen útban lenni tudván a' Chinai gazdag hajókat, attól tartottak, hogy annak elfogására evezett ki Ganthaume. Hanem, már elenyészett ez a' félelem, miszhogy nem tsak ezen Napkeleti Indiai, hanem a' Napnyugoti Indiai, sőt a' Neufoundlandi és Portugalliai kereskedő hajóseregeink is, szerentséren mind megérkeztek. A' Napkeleti Indiai 19, a' Napnyugoti Indiai pedig 270 gazdag terhes hajókból áll. — „Mások azt mondják, hogy nem ezen kereskedő hajóknak el-

fogdósása végett evezett volna ki Ganthame, hanem, hogy magát a' Ferroli kikötőhelyben készen álló Fr. hadi hajókkal öszbe tsatólja, 's az után Irlandia felé folytassa útját. Vannak a' kik úgy is vélekednek, hogy a' Közép tengerre télőzna a' Ferroli hajósereggel egygyütt, hogy a' Touloni kikötőhelyet, a' melly Nelson által bezárva tartatik, megnyissa, vagy a' megszállásalól feloldozza: hanem ez a' vélekedés sokak előtt nem látszik hitelesnek lenni. Olyanok is vannak, a' kik azt tartják, hogy a' Ganthame' kivezése, egyátályában nem egyéb, hanem tsak egy arra szolgáló fortély volna, hogy az által az Anglus vezérek és hadi hajóseregek figyelmetessége, Boulognétól elvonatassék, 's innét a' nagy expeditzióra kirendeltetve lévő sok száz schalupok és laposshajók, az Angliai partok felé elevezhessenek. —

„Hogy a' mi Országglószékünket a' Breſti hajóseregnek kivezése még jobban is meggyőzte légyen az eránt, a' mi felől eddig is kételkedni nem látatott, t. i. hogy a' Fr. Országglószék a' maga seregeit valósággal által akarja az Anglus partokra küldeni, bizonyítják ezt a' mi leg ujjabb készületeink. A' Londonban és London körül 10 mértföldnyi távolságra lakó minden árendások, szekeresgazdák, lótsiszárok, &c, &c, meghivattatván, ma (Aug. 7 kén) a' Korona vendégfogadóban közönséges gyűlést és tanácsot tartottak, a' felett, hogy az Országglószék' kívánságára, ha t. i. az ellenség ki talál szállani, azonnal minden szekereiket és lovaikat a' közönséges szolgálatra elő állítják. Hasonlót fognak ugyan ezen esetben tselekedni a' Londonban és London körül 10 mértföld távolság-

ra lakó minden nemesek, papok, és minden birtokosok.“

Londonból, Aug. 8-kán. A' Times nevű Údv. Ujjságnak ma kijött darabja ekképpen emlékezik a' Breſti hajóereg' kivevezéséről: — „

„A' tegnap érkezett hivatal szerént való tudósításokból tudjuk bizonyosan, hogy az a' Fr. hajóereg, a' melly Aug. 1 ső ejtzakáján a' Breſti kikötőhelyből titkon kivezett, 3 ikban a' Camareti öbölben, Breſthez képeſt délre és ettől 18 tengeri mertföld távolságra állott vasmatskákon. Attól tartunk, hogy itt egy könnyen meg nem üt-
közhetünk véle jó kimenetellel, kivált ha igaz talál lenni, a' mit felölle mondanak, hogy 9 Linea hajókból és 3 Fregatokból áll. Egy ilyen nagyságú tengeri erő, egy oly hozzá férhetetlen és a' partokon lévő ágyuk által is fedezett öbölben, a' milyen a' Camareti, elégséges lehet nem tsak arra, hogy magát védelmezze, hanem arra is, hogy győzedelmeskedjék. Azonközben tsakugyan egész bizodalunk lehet nekünk tengeri vitézeinkhez és hajos katonáinkhoz az eránt, hogy ha a' győzedelmnek nem parantsolhatnának is mindenkor, arra mindazonáltal ezen esetben is méltókká tennék magokat. Mind a' Rochefort mind pedig a' Ferrol előtt álló hadi erők, olly állapotban van, hogy akár melyik szembe találkozzék a' Ganthume' seregivel, bátran szembe szállhat véle akár mely szempillantatban. Mi nem gondóljuk, mint más tudósítók írják, hogy Admirál Graves a' Breſti kikötőhely elől eltávazván, az ellenfégnak kergetésére ment volna. Ganthume kétség kívül hallotta, hogy a' mi vigyázaton álló Cutterünk,

Fox, jelt lött, és azt hozta - ki belőle, hogy a' mi hajóink ezekbe vették az ő kilopódását, 's utána indultak: erre nézve állott - bé a' Camareti öbölbe, remélvén, hogy ott a' miéink ötet veszedelem nélkül meg nem támadhatják. A' mi Országglófzékünk azonközben maga is úgy nézi az ellenségnek ezen kivezését, 's azt oly fontosnak tartja, hogy azonnal rendelést küldött a' Portsmouthi kikötőhelyben álló hadi hajóinknak, hogy haladék nélkül kivezzenek. Admirál Cornwallis, a' ki egy ideig Londonban tartózkodott, hirtelen elevezett a' Gloria nevű 98 ágyus hajón a' mi Breft előtt álló hajóseregünkhöz."

A' Starr nevű Ujság írja, hogy ismét szollgállván a' Ganthaume vezérlése alatt lévő Fr. hajóseregnek a' nagy köd, már a' Camareti öbölből is kivezett. Erről azonközben még hitelesebb tudósítást kell várnunk.

Az árendások, kotsisok, lótsíszárok, 's egyebek gyűlését, Pitt és a' Yorki Hertzeg eszközölték Brook Watson nevű Királyi Bíztoş által a' Korona fogadóban. A' Királyi Bíztoş egy hathatós beszédet intézett a' jelenlévőkhöz, a' mellyben a' jelenvaló környülállásokat szemek' eleibe' terjesztvén, megmondotta nékik, hogy rend kívül való eszközökre és segedelmekre lévén a' hazának szüksége, leg előbb is a' fő város köteleztetne az egész orzágnak jó példát adni. Nem lehetnek kétkedoi, hogy ha a' fő város béli birtokosabb lakosok a' közönséges szükségre szekereiket és lovaikat önként oda ajánlanák, őket az orzágnak más részeiben is bizonyosan egész készséggel követni fognák mások. A' mi a' szekereket illeti,

ezen eránt azt mondotta a' Bíztoſ, hogy azoknak csak az oltsóbb rélzeket, t. i. a' kerekeket, tengelyeket, 's a' nyújtórúdákat, &c, kívánóya az Országglóſzék, minthogy a' mi a' több rézt illeti, azt maga fogja ſzolgáztatni, és az új találmány ſzerént a' katonáknak ſietve való ſzállításokra elkézzitelni. A' kik ingyen nem a' urják lovaikat és ſzekereiknek alsó rélzeket az Országglóſzéknek által engedni, ſzabadágokban áll a' ezen mértékletes bért kívánni, &c — Az öſzfzehivattatott zemélyek nagy rélzint ajánlották magokat az Országglóſzék kívánásának önként való telyesítésére: hanem, lévén olyanok is, a' kik egy 's mas ellevevéteket tettek, ezeknek ſzabad választást engedett a' K. Bíztoſt, hogy meg laſſák, nem jobb leſzené önként telyesíteni azt, a' minek telyesítettésire külömben kéntelennek lenni fogja magát az Országglóſzék ſzemlélni.

Egy olyan új módi ſzekeret, a' milyeneken a' katonaságot Angliának egygyik ſzegeletéről a' máſikra igen kevés idő alatt és kevés költséggel lehet ſzállítani, a' napokban a' katonaparáde' alkalmatosságával Pitt és a' Yorki Hertzeg elő hozatván, próbát tétettek véle.

A' Havrei kikötőhelyre másod versben is rá mentek az Anglus hajók, 's az ott álló elleneséges hajókra és a' városra hathatósan rá tüzeltek, a' mellyről ilyen tudósítást jött ki a' Londoni Udv. Ujságban: — „

„Havre elől a' Melpomene hajóról, Aug. 2 kán. Sir! én tegnap (így Kapitány Olivier, a' ki ezt az oſtromot kormányozta, Lord Keithoz, a' maga fő vezérjinez) ismét rá menvén a' Havrei

kikötő helyben lévő nagy számú ellenséges hajókra, azokat, nevezetesen pedig azon 28 Briggeket és 28 Luggereket, a' mellyek a' kikötőhely' külső öbliben állottanak, megtámadtam. Bombihányó hajóimat reggeli nyoltzadfél órakor a' kikötőhely' szája eleibe állítván, ezek másfél óráig tüzeltek egymás végtiben. A' város nem soká izgott vetett két helyeken, és a' leg szélsőbb ellenséges Briggek magokat bejebb vontak. Egyiknek előlük a' vitorlafáját. Elkövetkezvén azonközben a' tenger' kifolyásának ideje, ekkor a' tüzelelt félbe szakasztottuk. Ma reggeli hatodfél órakor ismét megjelentünk ugyan ezen kikötőhely előtt, 's a' bombihányó hajókat kiállítván, a' tüzelelt 8 órakor újra elkezdettük, és 3 óráig folytattuk. Az ellenség, a' melly eleintén hathatósan felelt, nem soká tsendesedni kezdett, és az ő hajói között nem kis zürzavart vettünk észükbe a' kikötőhelyben. Nem sokba múlt-el, hogy egy Brigget el nem fogtunk. A' mi Lokusta nevű hajónak az arbótzfáját ellötte az ellenség. — Egyéb kárt nem vállottunk. Egy emberünk is el nem esett. Mi némű kárt okozhattak az ellenségnek a' mi bombiink és fürtös golyobisaink, meg nem határozhatjuk. Valami 500 efféle golyobisokat hántunk a' városra és a' kikötőhelyben álló hajókra. Kérkedés nélkül elmondhatom azonközben, hogy, ha az ellenség' iparkodása a' mi partjaink ellen való próbatéle' alkalmatosságával is, tsak olyan leszen, mint a' maga partjai mellett: nints miért féljünk tőlle igen nagyon. — „Olivier, Kapitány.“

A' Londoni közönséges levelek, mint fontos

dolgot, úgy közlik a' következő sorokat: — „Bizonyossá tehetjük Olvasóinkat a' felől, hogy a' mi külső Minifterünk Lord Harrowby és az Orosz Követ Gróf Worontzow, a' Nagy Britanniai és Orosz Birodalmak között való Offensiv- és Defensiv-Szövetséget, már megkötötték vala akkor, midőn a' Király a' Parlamentom' üléseit bérekeztette. Más Hatalmosságok is hivattattak meg, hogy ezen Szövetségbe álljanak. A' Swéd Király fog az első lenni, a' ki ezen meghivatást elfogadja. Némelyek azonban kétségbe hozzák azt, hogy ez a' Szövetség offensiva is volna.“

— Másodszori Tudósítás.

Egy itt Bécsben lakó, a' maga hasznos találmányaira nézve a' tudós Publicum előtt már eléggé esméretes Technologus Biwanko Ignác, volt Csász. Kir. tiszttviselő és falusi birtokos úr, egy olly héjazó vagy fedelező égetetlen téglanémét talált fel nem régiben, a' mellynek sem a' tűz, sem a' hollás effőzés nem árthat, és a' melly az avval sok ízben tett próbákhoz képest, sem a' több napi vízben való áztatás, sem a' forró vízben való hollás főzés által meg nem lágyíthatatik, sem semmi vízet magába nem vesz, sem annyi-vel inkább abban széllyel nem olzik, és el nem olvad. Ennek az újnemű tserép táblának, (a' mint az előttem fekvő mufta mutatja) $\frac{1}{4}$ izni a' vastagsága, a' szine hasonló a' veres márványkőhöz, igen szép sima és fényes, tömött nem porhonyú, 's nem töredékeny mint a' minémű a' közönséges téglalenni szokott, hanem kemény, de a' mellett még is könnyű, következésképen az épületet nem ter,

heli, a' mellyel valamint a' sendeles, úgy a' nádas, vejegés és szalmás épületeket is fedni lehet. E' mellett azon lágy másszával is, a' mellyből ez az égetetlen tserép készitetik, úgy bé lehet az említett fedelezetű házakat kenni, hogy azoknak sem a' hosszasan tartó esők, sem a' külső tűz semmit sem árthatnak a' belől támadt sebes tűz ezt is meg emésztheti. E' mellett az a' haszna is van ezen égetetlen tserép táblának, hogy azzal a' fát, mellynek szűk vóltat hová tovább mind inkább eresszük, meg lehet kimélleni. Hasznos vólna ez kiváltképen a' két Magyar. Hazára nézve, a' hol ritka esztendő múlik el, hogy több városok, és falu helységek vagy a' történeiből támadt, vagy a' vetett tűz gyulladás által meg ne károsittainának. —

Minekutánna az ezen talalmánynak szoros meg vizsgálására ki nevezett Commissió azt felelte hasznosnak találta vólna, nemcsak kegyelmes engedelem engedődött a' fent nevezett Technologus Urnak azon tserép edénynek maga fábrikájában való készítésére; hanem e' mellett egynéhány Császári épületek is, nevezetessen Laxenburgban, ilyen új nemű tserép edénnyel fedettek bé, és a' Császári magazinumok is illyennel fognak bé fedtetni. Az illy tserép táblának lágy másszájából egy másszával, egy egész quadrat, vagy négy szegű ölet bé lehet vonni, akár sendellel, akár nádal. akár szalmával légyen az épület bé fedve, és illyenkor a' nád fedelnek három nád vastagságúnál többnek nem szűkreég lenni. Egy másszának akár lágy mássza, akár a' már kész égetetlen tserép táblának, helyben 2 for, és 30 kr, az árra. Ta-

láltatik itt Bétsben (még egyebütt sohol sem) a' M ö l k e r nevezetű bástyán lévő Báró Paskallati háza alatt lévő város lántzában épült fabrikájában. Kész pénz fizetésért, ha kívántatni fog, másuva is kész leszen a' fent nevezett Technologus, az illy tserép táblákat el küldeni hordókban. Az el küldésre leg alkalmasabbak az olly hordók, a' melyekben olaj vólt annakelőtte. Illyen hordókat elegendőket lehet az ide való Materialistáknál szerezni. — Melly nagy hasznú találmány légyen ez, abból is ki tettzik, hogy Császár Eő Felsége, ezen fáabrikát, a' múlt Junius 19 ik napján, maga is meg látogatni, 's meg vizsgálni méltóztatott.

H i r a d á s.

El fogyván szinte egészen azon Oskolai T a n i t ó K ö n y v' Exemplárjai, mellyet ez előtt egy-néhány elztendőkkel nyomtattattam, úgy hogy többé azok nem is találtatnának egyebütt mint P e s t e n Titt. Könyváros Kiss István, és S. P a t a k o n Prókátor Látzai Daniel Uraknál egynehány Exemplárookban: jelentem illendő tisztelettel, minden ez eránt töllem tudakozódó, vagy tudni kívánó Uraknak, hogy a' nevezett könyvet újra ki dolgozva, nevezetes változtatásokkal, és kivált a' Falusi Oskolákra 's Leány gyermekekre lejendő nagyobb tekintettel frándékozom nem sokára közre botsátani. De mivel, még a' munkának is van valami hijja, az új Censuráltatás is időt kíván; erre nézve, a' kik addig várakozni sokallanak, a' kinevezett két helyeken még valami hetvenig való Exemplárokat találhatnak. Irtam Pápán 5. Aug. 1804.

Látzai Jó'sef Prof. m. k.

Tudósítás.

Számmer Mihály' Wetzprémi Könyvnyomtató sajtója alól, e' folyó 1804 dik esztendőben, Szent Iván' Hava' 1 ső napján, illy trímű új munka került ki, jóféle nyomtató papíroson, nagy 8-ad réthben:

XII. óra alatt tett, némelly világosító Jegyzések, a' Szent Dávid' CL 'Sóltárjait, és a' Ditséreteket magában foglaló Enekes Könyvre.

A' Magyar Országgi Ref. Oskolák épületekre, és a' köznép' világosodására készíette, és kiadta Szrógh János, a' Balaton Fő Kajári Ref. Oskola' egyik Tanítója.

Ezen munkának nyomtatványai már el is szelésztetvén, azokat; kötetlen, 30 xrokért, e' következő helyeken lehet találni:

Debretzenben, Bartha István Úrnál, Könyvkötőnél.

Lofsontzon, Gergely Gábor Úrnál Könyvkötőnél.

Miskóltzon, Miskóltzi János, és Szíjgyártó Sámuel Uraknál, Könyvkötőknél.

Pápán, 'Sóldos György Úrnál, Könyvkötőnél.

Pestben, Kis István Úrnál, Könyvbóltosnál.

Rimaszombathban, Ferentzi Sámuel Úrnál, Könyvk.

Sáros Patakon, Fejes István Úrnál, Könyvárosnál.

Székes Fejérváratt, Lang Agoston, és Baumeister Jó'sef Uraknál, Könyvkötőknél.

Wetzprémben, Számmer Mihály Úrnál, Könyvnyomtatónál.